

ČESKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavního soudu

J m é n e m r e p u b l i k y

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové jako soudkyně zpravodajky, soudkyně Lucie Dolanské Bányaiové a soudce Jiřího Přibáně o ústavní stížnosti **P. P.**, zastoupeného JUDr. Alenou Blanickou, advokátkou, se sídlem Vinohradská 1381/77, Praha 2, proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 5. března 2024, č. j. 7 To 114/2023-1495, za účasti **Vrchního soudu v Praze**, jako účastníka řízení, takto:

I. Částí rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 5. března 2024, č. j. 7 To 114/2023-1495, kterou byl stěžovatel se svým nárokem na náhradu za ztížení společenského uplatnění odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních, bylo porušeno jeho právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Tato část rozsudku se proto ruší.

III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Ústavní soud se v tomto nálezu věnuje rozhodnutí soudu o adhezním nároku zvlášť zranitelné oběti pokusu vraždy. Soud přiznal stěžovateli náhradu škody a bolestné. S nárokem na náhradu za ztížení společenského uplatnění jej odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť měl za to, že tento nárok není možné posoudit dříve, než rok od vzniku újmy, a požadovaná částka byla podle něj zjevně nepřiměřená.

II.

Skutkové okolnosti a obsah napadeného rozhodnutí

2. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 11. 2023, č. j. 47 T 5/2023-1404, uznal obžalovaného V. S. vinným ze spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování [§ 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku], zvlášť závažného zločinu těžkého ublížení na zdraví (§ 145 odst. 1 trestního zákoníku) ve stadiu pokusu v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictví (§ 358 odst. 1 trestního zákoníku), a zvlášť závažného zločinu vraždy (§ 140 odst. 1 trestního zákoníku) ve stadiu pokusu.

3. Posledně zmíněného trestného činu se měl obžalovaný dopustit stručně řečeno tím, že dne 4. 3. 2023 došlo mezi ním a poškozeným stěžovatelem v klubu k rozepři, neboť obžalovaný odcizil stěžovateli kelímky na pivo. Stěžovatel mu zabránil, aby kelímky odnesl, načež obžalovaný stěžovatele prudkým pohybem ruky, v níž držel nůž, bodnul do krku v oblasti za uchem a způsobil mu bodnou ránu bez přímého zasažení důležitých krčních struktur. Stěžovatel musel být převezen do nemocnice a byl omezen v obvyklém způsobu života po 2 až 3 týdny. S ohledem na intenzitu a místo bodnutí mohl obžalovaný způsobit stěžovateli smrtelné poranění. U stěžovatele se rozvinula posttraumatická stresová porucha, která trvala ještě dne 24. 5. 2023 a významně ovlivnila způsob jeho života, zejména jej pronásledoval prožitek smrti, měl poruchy spánku, nedůvěřoval okolí, nesoustředil se a byl úzkostný.

4. Za výše uvedené trestné činy městský soud obžalovaného odsoudil k úhrnnému trestu odnětí svobody ve výměře 11,5 let a uložil mu zaplatit stěžovateli částku 37 444 Kč jako náhradu škody, částku 43 580,32 Kč jako bolestné a částku 1 566 593 Kč jako náhradu za ztížení společenského uplatnění, to vše včetně úroku z prodlení. Se zbytkem nároku odkázal poškozeného stěžovatele na řízení ve věcech občanskoprávních.

5. Podle městského soudu má stěžovatel nárok na náhradu škody spočívající ve ztrátě na výdělku a výlohách souvisejících se zdravotní péčí. Dále má stěžovatel nárok na bolestné, které odpovídá hodnotě 112 bodů (1 bod ve výši 389,11 Kč), a na náhradu za ztížení společenského uplatnění. Ztížení společenského uplatnění spočívá v rozvinutí posttraumatické stresové poruchy, která se u stěžovatele projevila v důsledku trestné činnosti obžalovaného, a kterou stěžovatel trpěl ještě dne 24. 5. 2023. Ačkoliv městský soud v době svého rozhodování nemohl uzavřít, zda bude zdraví stěžovatele poškozeno trvale, bylo zhoršení stavu stěžovatele dostatečně ukotvené na to, aby městský soud stěžovateli náhradu za ztížení společenského uplatnění přiznal.

6. Z podnětu odvolání obžalovaného Vrchní soud v Praze napadeným rozsudkem rozsudek městského soudu ve výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy ve vztahu mezi obžalovaným a stěžovatelem zrušil a znovu rozhodl tak, že uložil obžalovanému, aby stěžovateli zaplatil na náhradě škody částku 37 444 Kč a na náhradě bolestného částku 43 580,32 Kč, spolu s úrokem z prodlení. Se zbytkem nároku včetně celého nároku na náhradu ztížení společenského uplatnění odkázal stěžovatele na řízení ve věcech občanskoprávních.

7. Vrchní soud se ztotožnil s městským soudem v přiznané výši náhrady škody a bolestného. Přisvědčil mu i v tom, že u stěžovatele se v příčinné souvislosti s trestným činem obžalovaného jednoznačně rozvinula posttraumatická stresová porucha. S městským soudem však nesouhlasil v tom, že by v souvislosti s rozvojem poruchy

stěžovateli náležela náhrada za ztížení společenského uplatnění. Závěry znaleckého posudku MUDr. Gürlicha, z nichž městský soud při hodnocení nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění vycházel, jsou totiž předčasné a nepřezkoumatelné. Projednávaný skutek se stal dne 4. 3. 2023 a znalecký posudek byl vypracován 17. 9. 2023, tedy pouhý půl rok po spáchání skutku obžalovaným. Posouzení trvalosti poškození zdraví, za které by bylo možné přiznat náhradu za ztížení společenského uplatnění, je však možné až po uplynutí jednoho roku od vzniku újmy. Pochybnost o trvalosti vzniklé újmy na straně stěžovatele vyjádřila znalkyně PhDr. Záhorská. I znalec MUDr. Gürlich připustil, že by ztížení společenského uplatnění mělo být hodnoceno až po ustálení zdravotního stavu. Přiznaná náhrada za ztížení společenského uplatnění je navíc pohledem dlouhodobé praxe vrchního soudu zcela nepřiměřená.

III.

Argumentace stěžovatele

8. Stěžovatel podává proti shora označenému rozsudku vrchního soudu ústavní stížnost, neboť podle něj porušuje jeho základní práva podle čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a čl. 14 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

9. Nesouhlasí s tím, že jej vrchní soud odkázal se svým nárokem, včetně nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění, na řízení ve věcech občanskoprávních. Namítá, že nález sp. zn. III. ÚS 299/06 je pro danou věc nevhodný, neboť se vztahuje na přebírání závěrů znaleckého posudku o vině a trestu. V projednávané věci se znalecký posudek týkal náhrady škody. Vyjádření znalkyně PhDr. Záhorské vytrhl vrchní soud z kontextu. Tato znalkyně spolu s MUDr. Léblou konstatovala, že u stěžovatele se rozvinula významná duševní porucha – posttraumatická stresová porucha v souvislosti s trestným činem obžalovaného; touto poruchou stěžovatel trpí a vyžaduje léčbu, a to i do budoucna, je narušeno jeho běžné fungování. U hlavního líčení dne 14. 11. 2023 znalkyně PhDr. Záhorská uvedla, že pokud osoba trpí posttraumatickou stresovou poruchou ještě po 8 měsících od události (to stěžovatel splňuje), jde o závažný zásah z psychologického i psychiatrického hlediska do života člověka. Dále uvedla, že posttraumatická stresová porucha se musí léčit dlouhodobě, mnohdy se vrací. Také výroky MUDr. Gürlicha vrchní soud vytrhl z kontextu. Znalec použil ke zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele mnoho podkladů a vyhodnotil, že zdravotní stav stěžovatele byl ustálen. Zcela komplexně a správně věc hodnotil městský soud, který vyslechl i stěžovatele. Ten dne 8. 11. 2023 potvrdil, že psychické potíže stále má a dochází k psycholožce, která tuto skutečnost potvrdila.

10. Vrchní soud dále rozhodl v rozporu s § 254 trestního řádu, podle kterého je odvolací soud povinen přezkoumat rozsudek soudu I. stupně v rozsahu podaného odvolání. V odvolání obžalovaný neuváděl, že by znalecký posudek MUDr. Gürlicha byl nesprávný, nebo že by byl nárok stěžovatele nesprávně vyčíslen. Pro stěžovatele bylo proto rozhodnutí vrchního soudu překvapivé (nález sp. zn. I. ÚS 1954/23) a nemohl se k právnímu názoru vrchního soudu vyjádřit. V trestním řízení stěžovatel využil svého práva nebýt v kontaktu s obžalovaným. Toto právo v řízení občanskoprávním nemá a musí čelit nepříjemnému a nákladnému sporu, ve kterém může dojít ke zhoršení jeho psychického stavu.

11. Vrchní soud rozhodoval dne 5. 3. 2024, tedy rok po spáchání trestného činu obžalovaným. V době rozhodování vrchního soudu stěžovatel stále posttraumatickou stresovou poruchou trpěl, což si mohl vrchní soud ověřit aktualizací znaleckého posudku. Tento postup by odpovídal judikatuře postupně posilující práva poškozených. Podle této judikatury se zásada vyhledávací, která je příznačná pro trestní řízení, použije i na zjišťování skutkového stavu nutného pro posouzení nároku poškozeného (nález sp. zn. Pl. ÚS 32/16). Možnosti odkázat poškozené na řízení ve věcech občanskoprávních nelze nadužívat (usnesení sp. zn. IV. ÚS 2177/11). Je třeba vyvarovat se možnosti vzniku druhotné újmy (nález sp. zn. III. ÚS 2916/15). Nepřízná-li soud poškozenému adhezní nárok, ač jsou pro to splněny podmínky, poruší tím jeho právo na soudní ochranu (nález sp. zn. IV. ÚS 2637/23). Vrchní soud dále nesprávně opomněl uvést číslo účtu stěžovatele do výroku o náhradě škody a nemajetkové újmy.

IV.

Procesní předpoklady řízení a průběh řízení před Ústavním soudem

12. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Dospěl k závěru, že v části, ve které ústavní stížnost směřuje proti rozsudku vrchního soudu v rozsahu, ve kterém přiznal stěžovateli náhradu škody a bolestné, je ústavní stížnost podána zjevně neoprávněnou osobou [viz § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu]. Vrchní soud v tomto rozsahu rozhodl ve prospěch stěžovatele a nemohl nijak zasáhnout do jeho práv.

13. Ve zbývajícím rozsahu byla ústavní stížnost podána včas k tomu oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je řádně zastoupen (§ 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu). Vyčerpal též všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv a jeho ústavní stížnost je proto přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

14. Ústavní soud nenařídil ústní jednání, neboť od jednání nebylo možné očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

V.

Vyjádření účastníka řízení a replika stěžovatele

15. K výzvě Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřil vrchní soud, který navrhl její odmítnutí, neboť k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele nedošlo. Vrchní soud odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a zopakoval, že ztížení společenského uplatnění lze hodnotit až po minimálně jednom roce od vzniku újmy. Tento požadavek je o to přiléhavější, pokud je ztížení společenského uplatnění reprezentováno posttraumatickou stresovou poruchou. Z vyjádření znalkyně psychiatricky vyplynulo, že nebylo možné posoudit, zda je posttraumatická stresová porucha trvalým následkem, neboť v případě jejího léčení se ve většině případů vyléčí. U některých osob sice přejde do trvalé změny osobnosti, ale to nyní nelze hodnotit. Náhrada přiznaná městským soudem byla navíc zjevně nepřiměřená. Ačkoliv je adhezní řízení součástí trestního řízení, jeho hlavním účelem je náležitě zjistit trestné činy a spravedlivě potrestat jejich pachatele. Trestní věci musí být projednávány urychleně. V dané věci by další

objasňování trvalých následků u stěžovatele bylo na úkor délky trestního řízení, jež bylo vedeno vazebně.

16. V replice na vyjádření vrchního soudu stěžovatel uvedl, že vyjádření neobsahuje žádné nové skutečnosti, a odkázal na svou ústavní stížnost. Trvá na tom, že podmínky pro přiznání nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění naplnil. Vrchní soud mohl při rozhodování po roce od vzniku újmy posoudit trvalost následků. Nemusel provádět dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení, a měl o nároku stěžovatele rozhodnout (nález sp. zn. IV. ÚS 405/24), neboť stačilo doplnit dokazování o aktualizaci znaleckého posudku nebo lékařskou zprávu. Posttraumatickou stresovou poruchou stěžovatel v době rozhodování vrchního soudu trpěl a trpí jí dodnes. Výše požadované náhrady za ztížení společenského uplatnění odpovídá metodice Nejvyššího soudu. Vedení občanskoprávního řízení ještě více zhorší psychické zdraví stěžovatele.

17. Vrchní státní zastupitelství v Praze a obžalovaný se ve lhůtě k ústavní stížnosti nevyjádřili, má se tedy v souladu s poučením za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdali (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu).

VI.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

18. Ústavní soud posoudil všechny výše uvedené okolnosti a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je v podstatné části důvodná.

VI.A Obecná východiska

19. Ústavní soud předně připomíná posilování postavení poškozených v trestním řízení a prohlubování jejich práv, což je vyjádřeno mj. v základních zásadách trestního řízení [§ 2 odst. 15 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)]. Zmíněný trend se projevuje i v judikatuře Ústavního soudu. Měníci se náhled na roli poškozeného zdůraznil mj. v plenárním nálezu sp. zn. Pl. ÚS 32/16, v němž formuloval, že primárním chráněným zájmem poškozeného v trestním řízení je vypořádání všech jeho penězi ocenitelných nároků soukromoprávního charakteru vzniklých v důsledku spáchání trestného činu.

20. O nárocích poškozeného je nejefektivnější rozhodnout v řízení, ve kterém jsou předpoklady vzniku odpovědnosti škůdce (pachatele) základními otázkami dokazování, tedy v řízení trestním (nález sp. zn. IV. ÚS 1551/23). I v jeho rámci, resp. v rámci adhezního řízení musí soudy poskytnout ochranu ústavně zaručeným právům poškozených. Ústavní soud svými nálezy dal opakovaně najevo, že postupem obecného soudu v adhezním řízení může dojít k takovému porušení základních práv a svobod poškozených, které bude vyžadovat jeho kasační zásah (nález sp. zn. I. ÚS 1587/15).

21. Rozhodování o nárocích poškozených v trestním řízení blíže upravuje § 228 a násl. trestního řádu. V případě, že soud obžalovaného odsoudí, uloží mu též nahradit poškozenému trestným činem způsobenou újmu nebo vydat bezdůvodné obohacení. Soud může poškozeného odkázat se svým nárokem či zbytkem nároku na řízení ve věcech občanskoprávních pouze, není-li podle výsledků dokazování pro uložení povinnosti

k náhradě podklad nebo bylo-li by pro toto rozhodnutí nutné provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení.

22. Možnosti odkázat poškozeného s jeho nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních nelze nadužívat, neboť pak by institut uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení pozbyl svého smyslu. Nepřiznání adhezního nároku - ať v důsledku opomenutí soudu rozhodnout o něm, nebo v důsledku odkázání poškozených na občanskoprávní řízení - může následně vést ke vzniku sekundární újmy, která dále prohlubuje újmu primární (nález sp. zn. IV. ÚS 2637/23, bod 18) a může vést k rezignaci poškozeného na další uplatňování práv (nález sp. zn. IV. ÚS 855/24, bod 12).

23. Mezi nároky, které může poškozený v rámci adhezního řízení uplatnit, je i náhrada za ztížení společenského uplatnění. Nahrazují se jí následky újmy na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti. Omezení možnosti seberealizace poškozeného se může projevat v jeho fyzické sféře, psychické sféře i psychosociální sféře. Hodnocení ztížení společenského uplatnění je založeno na medicínském posouzení, které se provádí teprve poté, kdy je zdravotní stav poškozeného relativně ustálen (Melzer, F., Tégl, P. a kol. Občanský zákoník § 2894-3081. Velký komentář. Svazek IX. Praha: Leges, 2018, s. 1002-1003). Ustálení zdravotního stavu je okamžik, od něhož se již zdravotní stav poškozeného podle odborného posouzení lékaře s největší pravděpodobností nezmění (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1898/2022). V odborné literatuře se lze setkat s názorem, že k ustálení zdravotního stavu dochází obvykle po jednom roce od poškození zdraví (Melzer, F., Tégl, P. a kol. Občanský zákoník § 2894-3081. Velký komentář. Svazek IX. Praha: Leges, 2018, s. 1003).

VI.B Aplikace na projednávanou věc

24. V projednávané věci vrchní soud ústavně zaručená práva poškozeného neochránil, neboť jeho rozhodnutí o odkázání stěžovatele na řízení ve věcech občanskoprávních není odůvodněno tak, aby splňovalo požadavky výše citované judikatury.

25. Vrchní soud svůj závěr o nesprávnosti rozhodnutí městského soudu ohledně náhrady za ztížení společenského uplatnění opřel o nesprávné hodnocení znaleckého posudku ze strany městského soudu. Zatímco městský soud znalecký posudek MUDr. Gürlicha považoval za úplný, v plném rozsahu použitelný, a na jeho základě dospěl k závěru, že nárok na odčinění újmy v podobě ztížení společenského uplatnění je vývojově ukotven a v dané výši prokázán (bod 48 rozsudku městského soudu), vrchní soud závěry znaleckého posudku označil za předčasné a ve své podstatě nepřezkoumatelné (bod 17 rozsudku vrchního soudu). Primárně je nutno stěžovateli přisvědčit, že uvedené závěry vrchního soudu pro něj mohly být překvapivé, neboť aktuálnost znaleckých posudků v odvolacím řízení nikdo nezpochybňoval a při veřejném zasedání nebylo možné seznat, že by se úvahy vrchního soudu ubíhaly tímto směrem (nálezy sp. zn. I. ÚS 2003/24, sp. zn. I. ÚS 1942/23, sp. zn. I. ÚS 1954/23). Vrchní soud postupoval v rozporu s § 263 odst. 7 trestního řádu, který mu zapovídá odlišně hodnotit důkazy, které sám neprovedl.

26. Za pravdu lze dát též stěžovateli v tom, že vrchní soud vytrhl závěry znalce MUDr. Gürlicha z kontextu. Tento znalec sice nejprve skutečně uvedl, že by ztížení společenského uplatnění mělo být hodnoceno až po ustálení zdravotního stavu

poškozeného, současně ale též uvedl, že zdravotní stav poškozeného stěžovatele v dané věci ustálen je (vyjádření znalce na č. l. 1342).

27. Vrchní soud též řádně neodůvodnil, proč k vyhodnocení trvalosti zhoršení zdravotního stavu v dané věci nebylo možno přistoupit dříve, nežli po roce od vzniku újmy. Ačkoliv se lze setkat v odborné literatuře s názorem, tj. že k ustálení zdravotního stavu za účelem hodnocení ztížení společenského uplatnění dochází přibližně po jednom roce (viz citace pod bodem 23), je nutno respektovat to, že se jedná o obecný předpoklad. Odborná literatura tento závěr blíže nijak neodůvodňuje, pouze odkazem na historickou praxi za účinnosti vyhlášky č. 440/2001 Sb. Navíc ho uvozuje slovem „zpravidla“, tedy bere v úvahu, že ustálení zdravotního stavu je nutné zkoumat vždy s ohledem na okolnosti dané věci. Vrchní soud na konkrétní hodnocení rezignoval, použil pouze obecný odkaz na „vývoj odborné teorie a praxe“.

28. Odmítnutí zabývat se posouzením ztížení společenského uplatnění s argumentem, že zatím neuplynula doba jednoho roku od vzniku újmy, působí ze strany vrchního soudu neopodstatněně. Vrchní soud nevymezil limity § 229 odst. 1 trestního řádu, pro které nebylo možné posudek v adhezním řízení doplnit a setrvalost zdravotního stavu poškozeného ověřit. Lze také na okraj poznamenat, že ke vzniku újmy došlo 4. 3. 2023 a vrchní soud rozhodoval dne 5. 3. 2024, stalo se tak právě rok po jejím vzniku.

29. Vrchní soud byl tedy povinen svůj nesouhlas s hodnocením znaleckého posudku ze strany městského soudu opřít a odůvodnit v souladu se zákonem, zejména za použití relevantních argumentů, vztahených ke skutkovým okolnostem projednávané věci. Případné upřesnění informace k otázce, zda stěžovatel posttraumatickou stresovou poruchou stále trpí nelze označit za dokazování, které by podstatně prodloužilo trestní řízení.

30. Shora nastíněný procesní postup by nevedl jen ke zrychlení a zjednodušení rozhodování o nároku stěžovatele, ale též k jeho ochraně, coby oběti trestné činnosti, navíc v postavení zvlášť zranitelné oběti. Je nutné vzít v úvahu i skutečnost, že trestní řízení je svojí povahou řízením veřejnoprávním, které na rozdíl od občanskoprávního řízení disponuje právními instituty sloužícími k ochraně práv obětí trestné činnosti. Z toho důvodu by měly trestní soudy při odkazování poškozených na řízení občanskoprávní mimo jiné zvážit, do jaké míry bude v rámci civilního řízení naplněn účel ochrany obětí trestných činů. Jak již bylo uvedeno, v rámci civilního řízení hrozí sekundární viktimizace oběti trestného činu a v důsledku i její rezignace na uplatnění svých práv (nález sp. zn. II. ÚS 2099/23, bod 15).

31. Pokud jde o druhý argument vrchního soudu pro odkázání stěžovatele na řízení ve věcech občanskoprávních, tedy zcela zjevně nepřiměřená požadovaná výše náhrady, vrchní soud jej odůvodnil pouze obecným poukazem na jeho rozhodovací praxi, aniž by ji jakkoliv konkretizoval. I v tomto ohledu je odůvodnění jeho rozsudku nedostatečné (nález sp. zn. IV. ÚS 564/02). Vrchnímu soudu nic nebránilo požadovanou částku s ohledem na kritéria použitá ve znaleckém posudku korigovat.

32. Ostatními námitkami stěžovatele (dezinterpretace závěrů znaleckého posudku PhDr. Záhorské a neuvedení účtu stěžovatele ve výroku rozsudku) se Ústavní soud dále nezabýval, neboť posudek PhDr. Záhorské byl podkladem pro podmínku vrchního soudu, ke které se Ústavní soud vyjádřil již v bodu 27 tohoto nálezu, a souvislost neuvedení čísla

bankovního účtu stěžovatele ve výroku rozhodnutí s možným vznikem druhotné újmy při exekuci stěžovatel blíže neosvětlil. Zjevně neopodstatněná je ta část ústavní stížnosti, jež směřuje proti odkazu stěžovatele na řízení ve věcech občanskoprávních v rozsahu, který se netýká náhrady za ztížení společenského uplatnění, neboť v tomto ohledu neuvedl stěžovatel žádnou argumentaci.

VII. Závěr

33. Ústavní soud uzavírá, že vrchní soud nedostál své povinnosti chránit a naplňovat práva poškozeného stěžovatele jakožto zvlášť zranitelné oběti. Svůj požadavek na zkoumání trvalosti zhoršení zdravotního stavu poškozeného až po roce od vzniku újmy, stejně jako závěr o zjevně nepřiměřené výši požadované náhrady, řádně neodůvodnil. Dále svůj neodůvodněný požadavek nerespektoval, a ač mohl, nedoplňil dokazování k vyhodnocení důvodnosti požadovaného nároku. V rámci svého postupu libovolně a nepřipustně dezinterpretoval závěry znalce MUDr. Gürlicha, na což stejně jako i na výše uvedené závěry stěžovatele předem neupozornil. Tím porušil právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

34. Ústavní soud proto ústavní stížnosti zčásti vyhověl a rozsudek vrchního soudu podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil, a to v rozsahu, jímž byl stěžovatel se svým nárokem na náhradu za ztížení společenského uplatnění odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Ve zbylém rozsahu ústavní stížnost odmítl zčásti jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu a zčásti jako zjevně neopodstatněnou podle § 43 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 2. dubna 2025

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu